

## Paraiškos dėl pakeitimo formuluotės projektas

| Nr. | Straipsnis | Įstatymas | Reikšminiai žodžiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Aprašymas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|------------|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| X   | X          | (NpSG)    | <ul style="list-style-type: none"><li>Naujų psichoaktyviųjų medžiagų įstatymo (NpSG) tolesnis plėtojimas</li><li>Azoto suboksido (N<sub>2</sub>O), gama-butirolaktono (GBL) ir 1,4-butandiolio (BDO) (dar vadinamų „migdomaisiais“) išleidimo apribojimas, siekiant užkirsti kelią netinkamam jų vartojimui.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Azoto suboksido, GBL ir BDO įtraukimas į naują NpSG priedą siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą nuo netinkamo azoto suboksido vartojimo rekreaciniais tikslais, taip pat GBL ir BDO vartojimo rekreaciniais tikslais arba nusikalstamosioms veikoms vykdyti (ypač seksualinius nusikaltimus, kuriuose jie dar vadinami „migdomaisiais“ arba „išprievartavimo narkotikais“.)</li><li>Draudimas tvarkyti azoto suboksido talpyklas, kuriose yra daugiau kaip 8 g azoto suboksido, ir draudimas tvarkyti GBL / BDO grynąją medžiagą arba preparatus, kurių sudėtyje jos yra ne mažiau kaip 20 proc. Tai taikoma tik tiek, kiek tai neapima tvarkymo pripažintais komerciniais, pramoniniais ir ekonominiais tikslais, atsižvelgiant į jų pramoninį naudojimą kaip nefasuotų cheminių medžiagų.</li><li>Siekiant visų pirma apsaugoti vaikus ir jaunimą:<br/>dėl azoto suboksido, visų dydžių pakuočių, ir GBL / BDO grynosios medžiagos ar preparatų, kurių sudėtyje jų yra ne mažiau kaip 20 proc.:<ul style="list-style-type: none"><li>draudimas parduoti, pirkti ir laikyti nepilnamečiams.</li><li>Nustatomas bendras draudimas parduoti galutiniams vartotojams per pardavimo automatus ir užsakant paštu.</li><li>Išimtis: jei medžiagos yra preparate arba talpykloje, iš kurios būtų techniškai neįmanoma pašalinti medžiagos be neproporcingų pastangų (pavyzdžiui, iš anksto užpildytas purškiamasis kremas).</li></ul></li></ul> |

## Projektas. X punktas

(Trijų psichoaktyviųjų medžiagų (juoko dujų, GBL ir BDO) priskyrimas NpSG)

Po X straipsnio įterpiamas šis Xa straipsnis:

### **„Xa straipsnis Naujojo psichoaktyviųjų medžiagų įstatymo<sup>1</sup> pakeitimas**

2016 m. lapkričio 21 d. Naujų psichoaktyviųjų medžiagų įstatymas (Federalinis įstatymų leidinys I, 2615 punktas), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. birželio 21 d. potvarkio (2024 m. Federalinis įstatymų leidinys I Nr. 210) 1 straipsniu, iš dalies keičiamas taip:

1. 2 straipsnis 1 punktas išdėstomas taip:

„1) Nauja psichoaktyvioji medžiaga

- a) medžiaga arba medžiagos preparatas, priklausantis vienai iš I priede išvardytų medžiagų grupių, arba
- b) II priede nurodyta medžiaga arba tokios medžiagos preparatas, jei ta medžiaga arba preparatas turi II priedo 2 skiltyje išvardytų savybių;“

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis išdėstoma taip:

„1. Draudžiama

- 1) prekiauti, pateikti rinkai, gaminti, perduoti, įsigyti, laikyti ar duoti kitam asmeniui naują psichoaktyviąją medžiagą, nurodytą 2 straipsnio 1 dalies a punkte, arba naują psichoaktyviąją medžiagą, nurodytą 2 straipsnio 1 dalies b punkte, turinčią II priedo 3 skiltyje nurodytų savybių;

---

<sup>1</sup>Pranešta pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, (OL L 241, 2015 9 17, p. 1).

- 2) prekiauti nauja psichoaktyvią medžiaga, nurodyta 2 straipsnio 1 dalies b punkte, užsakant paštu arba savitarnos būdu prekybos automatuose, pateikti ją rinkai, įtraukti ją į įstatymo taikymo sritį arba įsigyti;
- 3) tiekti naują psichoaktyvią medžiagą, nurodytą 2 straipsnio 1 dalies b punkte, jaunesniems nei 18 metų asmenims arba sudaryti galimybę jaunesniems nei 18 metų asmenims ją tiesiogiai vartoti;
- 4) jaunesniam nei 18 metų asmeniui įsigyti ar laikyti naują psichoaktyvią medžiagą, nurodytą 2 straipsnio 1 dalies b punkte.“

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

aa) 1 pastraipos pabaigoje žodis „ir“ pakeičiamas kableliu;

bb) 2 pastraipos pabaigoje taškas pakeičiamas žodžiu „ir“.

cc) Pridedama ši 3 pastraipa:

„3. 1 dalies 2–4 punktuose nurodytus veiksmus, jei jie atliekami taikant tokias administravimo formas, dėl kurių atitinkamos naujos psichoaktyviosios medžiagos pašalinti be neproporcingų pastangų būtų techniškai neįmanoma.“

3. 6 dalies pirmame sakinyje žodžiai „7 straipsnio 11 dalyje“ pakeičiami žodžiais „20 straipsnio 1 sakinyje“.

4. 7 straipsnyje kablelis ir žodžiai „statybai ir“ pakeičiami žodžiu „ir“, žodžiai „ir vartotojų apsaugai“ išbraukiami, o žodžiai „priede pateiktas medžiagų grupių sąrašas“ pakeičiami žodžiais „I priede pateiktas medžiagų grupių sąrašas ir II priede pateiktas medžiagų sąrašas“.

5. Priedas tampa I priedu.

6. Pridedamas šis II priedas:

**II priedas.**

| <b>Pasaulio sveikatos organizacijos nustatyti tarptautiniai nepatentuoti pavadinimai (INN)</b> | <b>Medžiagos ar preparato savybės</b>                                                                      | <b>Naujos psichoaktyviosios medžiagos savybės</b>  | <b>Kiti nepatentuoti ar bendriniai pavadinimai</b>                                                           | <b>Cheminiai pavadinimai pagal Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos (IUPAC) nomenklatūrą</b> | <b>Europos Bendrijos (EB) numeris</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| 1,4-butandiolis                                                                                | Medžiaga:<br>Gryna medžiaga<br><br>Preparatai:<br>Bet koks preparatas, kurio sudėtyje yra daugiau nei 20 % | Kiekviena medžiaga                                 | BDO, tetrametilenglikolis, 1,4-butilenglikolis, 1,4-dihidroksibutanas, B1D, Sucol B, diolis 14B, 1,4-BD      | butan-1,4-diolis                                                                                               | 203-786-5                             |
| γ-butirolaktonas                                                                               | Medžiaga:<br>Gryna medžiaga<br><br>Preparatas:<br>Bet koks preparatas, kurio sudėtyje yra daugiau nei 20 % | Kiekviena medžiaga                                 | Gama-butirolaktonas, GBL, butiro-1,4-laktonas, dihidrofuran-2-onas, 1-oksa-ciklopentan-2-onas, 4-butanolidas | oksolan-2-onas                                                                                                 | 202-509-5                             |
| Azoto oksidas                                                                                  | Medžiaga:<br>Gryna medžiaga<br><br>Preparatai:<br>Kiekvienas preparatas                                    | Pakavimas į talpyklą, kurios talpa didesnė nei 8 g | Azoto suboksidas, diazoto monoksidas, azoto oksidas, E 942                                                   | Azoto oksidas                                                                                                  | 233-032-0,                            |

## Pagrindimas

### Dėl 1 punkto

Naujos psichoaktyviosios medžiagos (NPM) teisinė apibrėžtis išdėstoma nauja redakcija 2 straipsnio 1 dalyje.

Išdėstant 2 straipsnio 1 dalį nauja redakcija, ši teisinė apibrėžtis ateityje apims ir medžiagas, ir jų preparatus, kurie gali būti priskirti vienai iš medžiagų grupių, išvardytų I priede (a punktas), ir medžiagas bei jų preparatus, išvardytus II priede (b punktas).

2 straipsnis 1 punkto a papunktis atitinka ankstesnę apibrėžtį. Ši teisinė apibrėžtis taip pat apima sintetiniu būdu pagamintas medžiagas, kurios kartais vadinamos „dizainerių narkotikais“, „tiriamosiomis cheminėmis medžiagomis“ arba „teisėtomis svaiginančiomis medžiagomis“. Kai kurios iš jų yra naujos medžiagos, kurias specialiai gamina narkotikų rinkos dalyviai, siekdami apeiti teisės aktais jau įtrauktas ir uždraustas medžiagas, o kai kurios yra farmacijos pramonės sukurtos medžiagos, kurios dėl psichotropinio šalutinio poveikio nebuvo toliau plėtojamos į veikliąsias vaistines medžiagas. Joms būdinga tai, kad jas galima priskirti vienai iš I priede išvardytų medžiagų grupių.

Be naujų psichoaktyviųjų medžiagų, kurioms jau taikomas Naujų psichoaktyviųjų medžiagų įstatymas (NpSG), netinkamas psichoaktyviųjų pramoninių cheminių medžiagų vartojimas kelia vis didesnę riziką visuomenės sveikatai. Netinkamas jų vartojimas siejamas su rimtu pavojumi sveikatai, kurį gali būti sunku įvertinti. Nevisiškai ištuštintų talpyklų, pavyzdžiui, azoto suboksido talpyklų, sprogimai ir deflagracija taip pat kelia pavojų atliekų tvarkymo įmonių darbuotojų sveikatai. Be to, pakuočių atliekos, susidarančios naudojant šias medžiagas, gali padaryti žalos rūšiavimo ir perdirbimo įrenginiams, kurie naudojami jas šalinant.

Dėl plataus masto teisėto vartojimo šios medžiagos, kurių kai kuriomis prekiaujama dideliais kiekiais, nėra tinkamos įtraukti į Vokietijos narkotinių medžiagų įstatymą (BtMG). Toks klasifikavimas turėtų didelį poveikį apyvartai, visų pirma dėl su tuo susijusių leidimų išdavimo reikalavimų ir labai nedidelio masto ataskaitų teikimo reikalavimų. Todėl yra reguliavimo ir baudžiamosios atsakomybės spraga, susijusi su šiomis psichoaktyviosiomis pramoninėmis cheminėmis medžiagomis, kurią reikia pašalinti įtraukiant jas į NpSG. Kadangi dabartiniame NpSG priede nėra jokių medžiagų grupių, kurioms būtų galima priskirti psichoaktyviasias pramonines chemines medžiagas, į NpSG turi būti įtrauktas antras priedas (II priedas), kuriame išvardytos atskiros medžiagos. Priešingai nei ankstesniame NpSG priede, kuriame apibrėžtos medžiagų grupės, II priede atskiros medžiagos įrašomos į teigiamą sąrašą pagal BtMG klasifikaciją. Atsižvelgiant į tai, kad šios psichoaktyviosios medžiagos teisėtai

naudojamos labai įvairiai, tais atvejais, kai jomis prekiaujama kaip kasdienio vartojimo produktais, jų, kaip sudedamosios dalies, naudojimas esant tam tikrai koncentracijai, apibrėžtai II priedo 2 skiltyje, neturėtų būti įtrauktas į teisinę apibrėžtį. Šių produktų, pavyzdžiui, nagų lako valiklių, kurių sudėtyje yra GBL, naudojimas neturėtų būti uždraustas arba apsunkintas dėl šių medžiagų įtraukimo. Vienintelis įstatymo tikslas – užkirsti kelią piktnaudžiavimui jais rekreaciniais tikslais, o ne apriboti plačiai pripažintą jų naudojimą kitais tikslais. Pavyzdžiui, produktai, kurių sudėtyje yra GBL ir BDO, nepatenka į 2 straipsnio 1 dalies b punkte pateiktą teisinę apibrėžtį, jei medžiagos koncentracija produkte yra tokia maža, kad piktnaudžiavimo rekreaciniais tikslais tikimybė yra maža, nes medžiagos koncentracija tokiam preparate yra per maža psichoaktyviam poveikiui sukelti.

7 straipsnyje nustatytais sąlygomis turėtų būti numatyta galimybė potvarkiu išplėsti II priedą, įtraukiant kitas psichoaktyvias medžiagas, jei, remiantis mokslo žiniomis, tai būtina dėl to, kaip jos vartojamos kaip psichoaktyviosios medžiagos, dėl netinkamo jų vartojimo masto ir dėl tiesioginio ar netiesioginio pavojaus visuomenės sveikatai. Įgaliojimai priimti potvarkius pagal 7 straipsnį taip pat apima II priedo 2 ir 3 skilčių pakeitimus.

#### Dėl 2 pastraipos

Įtraukus II priede išvardytas medžiagas ir jų preparatus į naujų psichoaktyviųjų medžiagų apibrėžtį pagal 2 straipsnio 1 dalį, jei tenkinamos II priedo 2 skiltyje išvardytos savybės, jų atžvilgiu taikomas administracinis draudimas tvarkyti naujas psichoaktyvias medžiagas pagal 3 straipsnio 1 dalį. Draudimas suteikia galimybę konfiskuoti ir sunaikinti šiuos produktus, taip atsižvelgiant į specialų reikalavimą saugoti visuomenės sveikatą nekriminalizuojant vartotojų. Administraciniu draudimu siekiama apriboti šių medžiagų platinimą rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais ir apriboti jų vartojimą bei naudojimą rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais.

Vadovaujantis NpSG ketinimais, administracinis draudimas laikyti ir įsigyti išlieka platesnis nei 4 straipsnyje nurodytos baudžiamosios nuostatos. Tačiau dėl plataus II priede nurodytų psichoaktyviųjų pramoninių cheminių medžiagų taikymo masto būtina apriboti administracinio draudimo taikymo sritį. Šiuo tikslu antrame sakinyje nurodoma, kad pirmame sakinyje aprašytas administracinis draudimas taikomas tik II priede išvardytoms medžiagoms ir jų preparatams, jei tenkinamas vienas iš antrame sakinyje išvardytų variantų, t. y. jei jie atitinka II priedo 3 skiltyje išvardytas savybes (1 pastraipa). Pavyzdžiui, azoto suboksido atveju tai neapima pakuočių dydžių, kurie privačiame sektoriuje taip pat reguliariai naudojami kitais nei rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais. Pavyzdžiui, putojančiai plaktai grietinėlei reguliariai naudojami iki 8 g įdaro kiekiai.

Administracinis draudimas taikomas tik azoto suboksido kapsulėms, kuriose jo yra daugiau nei 8 g, nes negalima daryti prielaidos, kad mažesnis kiekis gali būti naudojamas rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais.

Siekiant kovoti su vartojimu rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais, net ir mažesniais kiekiais, ir visų pirma geriau apsaugoti jaunimą nuo greitos ir anoniminės prieigos prie naujų psichoaktyviųjų medžiagų, atsižvelgiant į vaikų ir jaunimo sveikatos bei apsaugos interesus, planuojama, kad net naujos psichoaktyviosios medžiagos, kurios neatitinka II priedo 3 skiltyje nurodytų savybių, negali būti parduodamos, pateikiamos rinkai ar patekti į įstatymo taikymo sritį užsakant paštu arba savitarnos tikslais prekybos automatuose (2 pastraipa). Be to, taikomas griežtas draudimas parduoti jaunesniems nei 18 metų asmenims, pirkti ir turėti jų vardu ar jiems, neatsižvelgiant į platinimo kanalą (3 pastraipa).

Terminas „užsakymas paštu“ taip pat suprantamas kaip apimantis prekybą internetu. Praktiškai siekiama neįtraukti plačiai paplitusių platinimo kanalų, nes šiuo metu didelė prekybos psichoaktyviosiomis medžiagomis dalis vyksta internetu. Kai kuriais atvejais šių medžiagų taip pat galima įsigyti savitarnos prekybos automatuose. Šių medžiagų prieinamumas gali būti apribotas tik aiškiai taikant 1 dalies pirmame sakinyje aprašytą draudimą šioms platinimo formoms.

Draudimas platinti paštu ir prekybos automatais yra susijęs su draudimu parduoti jaunimui, siekiant sumažinti visur esantį prieinamumą, siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, vaikus ir jaunimą. Visų pirma jaunimas galėtų pasinaudoti šiais platinimo kanalais, kad apeitų amžiaus apribojimą. Pačiu amžiaus apribojimu visų pirma siekiama apsaugoti šią pažeidžiamą grupę nuo tokių medžiagų vartojimo pasekmių sveikatai. Todėl bendro draudimo parduoti šiai grupei taikymas yra pagrįstas.

Pagrindinio draudimo prekiauti paštu ir prekybos automatais bei draudimo parduoti, laikyti ir pirkti asmenims iki 18 metų išimtis taikoma tais atvejais, kai medžiaga yra tokios formos (pakuotėje, preparate ir pan.), iš kurios būtų techniškai neįmanoma pašalinti atitinkamos medžiagos be neproporcingų pastangų. Pavyzdžiui, azoto suboksidas naudojamas kaip putokšlis. Azoto suboksido kapsulės yra tvirtai įdėtos į talpyklą ir jose yra tik nedidelis azoto suboksido kiekis. Šiuo atveju pastangos, kurių reikia norint gauti azoto suboksido (pavyzdžiui, perpjaunant skardinę ir išimant nedidelį kiekį kapsulėje), būtų neproporcingos iš jos gaunamos psichoaktyviosios medžiagos kiekiui. Atsižvelgiant į dažną šių produktų naudojimą kasdieniame gyvenime, būtų ypač neproporcinga uždrausti juos užsisakyti paštu, pavyzdžiui, teikiant maisto produktų mažmeninio pristatymo paslaugas, arba uždrausti juos vartoti jaunimui. Kita vertus, kremo purkštukams, kurių kapsulės yra užsukamos, taikomi kitokie reikalavimai. Čia azoto suboksidą galima pašalinti nedidelėmis pastangomis.

Be to, nedaromas poveikis 1 dalyje numatyto draudimo išimtims pagal 3 straipsnio 2 dalį.

#### Dėl 3 pastraipos

Federalinės kriminalinės policijos biuro įstatymas (Bundeskriminalamtgesetz, BKAG) buvo išdėstytas nauja redakcija 2017 m. birželio 1 d. Federalinės kriminalinės policijos biuro įstatymo reorganizavimo įstatymu (BGBl. I, 1354 punktas). Todėl nuoroda į BKAG turėtų būti ištaisyta.

#### Dėl 4 pastraipos

Igaliojimu priimti potvarkius pagal 7 straipsnį tęsiama teisinė padėtis, susijusi su naujomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, ir ji išplečiama įtraukiant galimybę iš dalies pakeisti II priede išvardytų medžiagų sąrašą Federalinės sveikatos ministerijos įstatyminiu potvarkiu, kuriam reikalingas Bundesrato sutikimas, pritarus Federalinei vidaus reikalų ministerijai, Federalinei teisingumo ministerijai ir Federalinei finansų ministerijai, taip pat pasikonsultavus su ekspertais, jei tai moksliskai būtina dėl to, kaip jos vartojamos kaip psichoaktyviosios medžiagos, dėl netinkamo jų vartojimo masto ir dėl tiesioginio ar netiesioginio pavojaus visuomenės sveikatai. Kartu turi būti atnaujinti Vokietijos federalinių ministerijų pavadinimai, žr. Atsakomybės koregavimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalį.

#### Dėl 5 pastraipos

Ankstesnis priedas tampa I priedu.

#### Dėl 6 pastraipos

Į naująjį II priedą įtraukiamos atskiros medžiagos, kurios dėl savo cheminės struktūros negali būti priskirtos vienai iš I priede nurodytų medžiagų grupių. Pagal dabartinį įstatymo projektą, azoto suboksidas ( $N_2O$  / azoto suboksidas), 1,4-butandiolis (BDO) ir  $\gamma$ -butirolaktonas (GBL) įtraukiami į naują II priedą, taigi jiems taikomos NpSG taisyklės.

Azoto suboksido vartojimas rekreaciniais tikslais didėja. Galimų pavojų visuomenės sveikatai yra daug ir į juos reikėtų rimtai atsižvelgti, ypač kalbant apie pažeidžiamus bendruomenės narius.

Europos Sąjungos narkotikų agentūra savo leidinyje „Recreational nitrous oxide use in Europe: situation, risks, responses“, kurį galima rasti adresu [https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/14854\\_en.pdf](https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/14854_en.pdf), praneša apie azoto suboksido vartojimo rekreaciniais tikslais didėjimą.

Įkvėpus azoto suboksido, po kelių sekundžių vartotojas patiria trumpalaikį apsvaigimą, kuris apima lengvas haliucinacijas ir šilumos bei laimės pojūčius. Intensyvaus ūminio vartojimo atveju kyla sąmonės netekimo rizika. Tai tampa ypač rizikinga, jei vartotojai nori padidinti poveikio intensyvumą, pavyzdžiui, užsidėję ant galvos plastikinį maišelį su azoto suboksidu. Tokiais atvejais, jei vartotojas praranda sąmonę, kyla didelis uždusimo pavojus. Vartojant



tiesiogiai iš dujų kasetės, kyla pavojus nušalti odą, kai ji liečiasi su kasete, nes ji greitai atvėsta iki  $-55\text{ }^{\circ}\text{C}$ , taip pat dėl dujų slėgio gali būti pažeistas plaučių audinys. Taip pat nustatyta, kad ilgalaikis azoto suboksido poveikis yra susijęs su vitamino B12 atsargų išsekimo, kuris sukelia megaloblastinę anemiją ir nugaros smegenų pažeidimus. Pažeidimai taip pat gali paveikti nervus, kurie valdo raumenis. Vartojimas kartu su kitais vaistais (pavyzdžiui, opiatais ar benzodiazepinais) kelia papildomą riziką. Tai reiškia, kad reikia imtis teisinių veiksmų siekiant apsaugoti gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo, sveikatą nuo netinkamo vartojimo rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais.

Azoto suboksidas rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais paprastai vartojamas dujomis pripildytuose balionuose, kurie paprastai pripildomi naudojant nuo 640 g iki 2 kg talpos azoto suboksido cilindrus. Jie dažnai tiekiami kartu su vartotojams skirtais priedais, pavyzdžiui, balionais ir guminėmis žarnomis. Kartais talpyklos būna spalvingai apipavidalintos, o azoto suboksidas aromatizuojamas purkštukais.

Atsižvelgiant į dabartinę mokslo ir technologijų būklę, azoto suboksidas plačiai naudojamas komerciniais, pramoniniais ir moksliniais tikslais. Pavyzdžiui, azoto suboksidas naudojamas kaip maisto priedas maisto technologijose kaip pieno produktų (pavyzdžiui, plaktos grietinėlės) putojimą skatinanti medžiaga. Chemijos pramonėje azoto suboksidas nenaudojamas kaip pagrindinė medžiaga. Tačiau azoto suboksidas čia susidaro kaip šalutinis produktas, kuris yra tiesiogiai išmetamas į aplinką arba dažniausiai sunaikinamas kaip šiltnamio efektą sukeliančios dujos išmetamųjų dujų valymo sistemose. Be to, inhaliacinis azoto suboksidas yra receptinis vaistas, todėl jį atitinkamai tvarko farmacijos pramonė. Pagal Vaistų įstatymo 2 straipsnio 1, 2, 3a dalis ir 4 dalies pirmą sakinį jis yra vaistas, todėl gali būti įsigijamas tik pagal receptą ir pagal 1 straipsnio 2 dalies 2 punktą nepatenka į NpSG taikymo sritį.

II priedo 3 skiltyje reglamentuojamoms savybėms netaikomas 3 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nustatytas administracinis draudimas atskiroms ne didesnėms kaip 8 g kasetėms. Šiuo atžvilgiu jų tiekimas, pavyzdžiui, prekybos centruose, tebėra leistinas. Tačiau 3 straipsnio 1 dalies 2 sakinio nuostata, be kita ko, netaikoma užsakymui paštu ir tiekimui į prekybos automatų, taip pat tiekimui jaunesniems nei 18 metų asmenims, jų turėjimui ir pirkimui, išskyrus atvejus, kai tai daroma taip, kad atitinkamos medžiagos nebūtų galima pašalinti be neproporcingų pastangų. Pagal 3 straipsnio 2 dalies 1 punktą draudimas ir toliau netaikomas pramonėje naudojamoms didesnėms talpykloms, skirtoms pripažintoms reikmėms. Viena vertus, dėl visuomenės sveikatos apsaugos, kita vertus, dėl plačiai paplitusio 7–8 g azoto suboksido pripildytų kasečių naudojimo plaktai grietinėlei gaminti, tikslinga nustatyti šią ribą. Uždraudus rekreaciniam vartojimui paprastai naudojamų butelių dydžius, vidutinės vartojimo vieneto kainos labai padidės dėl didesnių mažmeninės prekybos vietose parduodamų kasečių įsigijimo išlaidų. Dėl to vartojimas taps mažiau patrauklus ir sumažės paklausa.

GBL ir BDO yra psichoaktyviosios pramoninės cheminės medžiagos, plačiai naudojamos teisėtais tikslais. Jos naudojamos, be kita ko, pramonės ir gamybos procesuose, taip pat daugelyje vartojimo gaminių kaip šelako ir dervų tirpikliai, gręžimo alyvų priedai, nuėmikliai ir tekstilės priedai, taip pat kaip nagų lako be acetono valiklių sudedamosios dalys.

Kaip ir azoto suboksidu, GBL ir BDO piktnaudžiuojama rekreaciniais tikslais. Toks vartojimas rekreaciniais tikslais apima tiek sąmoningą savęs apsvaiginimą, tiek skyrimą trečiosioms šalims, kad būtų pasinaudota medžiagų svaiginamuoju poveikiu (migdomieji). Du provaistai GBL ir BDO, kurie patys turi mažai arba visai neturi psichoaktyvaus poveikio, žmogaus organizme paverčiami psichoaktyviaja medžiaga gama-hidroksibutirato rūgštimi (GHB). GHB medžiaga yra patvirtinta Vokietijoje narkolepsijai gydyti. Tai nuo dozės priklausomas neuromodulatorius, pasižymintis svaiginamuoju poveikiu. GHB yra įtraukta į BtMG III priedą ir gali būti skiriama bei parduodama kaip vaistas, laikantis narkotinių medžiagų įstatymo nuostatų. Su prekursoriais BDO ir GBL siejamas didelis pavojus visuomenės sveikatai, nes dėl per didelio vartojimo kyla apsinuodijimo GHB pavojus, kuris gali sukelti komą, bradikardiją ir hipotermiją. Tiek GHB, tiek jo pirmtakai GBL ir BDO tampa vis svarbesniais narkotikais Vokietijoje. Jų poveikį galima palyginti su alkoholio ar benzodiazepinų poveikiu. Lėtinis GBL arba BDO vartojimas taip pat kelia priklausomybės riziką. Kadangi psichoaktyvioji GHB medžiaga yra tirpi vandenyje ir alkoholyje ir gali sukelti valios stoką bei atminties praradimą, GBL ir BDO taip pat piktnaudžiuojama ne tik rekreaciniais tikslais, bet ir kaip migdomaisiais seksualiniuose nusikaltimuose (vadinamieji „pasimatymų prievartos narkotikai“) ir turtiniuose nusikaltimuose. Kadangi GHB organizme greitai suyra, sunku įrodyti, kad ji buvo vartojama, ypač baudžiamosiose bylose, o tai kelia papildomą riziką. Todėl beveik nėra patikimų duomenų apie netinkamą GBL kaip rekreacinės medžiagos vartojimą Europoje. Remiantis vartotojų pranešimais internete, taip pat daugybe konfiskavimo atvejų ir konsultacijų priklausomybės klausimais pranešimais, galima daryti prielaidą, kad yra daug nepraneštų atvejų. 2024 m. Europos narkotikų ataskaitoje, kurią galima rasti adresu [https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/31875\\_en.pdf?602898](https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/31875_en.pdf?602898), Europos narkotikų agentūra nurodo, kad 2022 m. 11-oje ES valstybių narių ir Norvegijoje buvo 16 ekstremaliųjų situacijų, susijusių su GBL ir BDO. Tačiau galima daryti prielaidą, kad šis skaičius nėra reprezentatyvus, nes tikėtina, kad bus daug atvejų, apie kuriuos nepranešta, ypač kai tai susiję su seksualiniais nusikaltimais, nes apie juos nepranešama arba nenustatytas (teisminis) ryšys su GBL/BDO/GHB.

GBL ir BDO įtraukimas į II priedą leidžia, be kita ko, uždrausti pateikti šias medžiagas rinkai, taip pat jų prekybą, gamybą ir patekimą į įstatymo taikymo sritį ir užtikrinti, kad šios medžiagos būtų saugios, taip užkertant kelią netinkamam jų vartojimui rekreacinio piktnaudžiavimo tikslais arba jų, kaip migdomųjų, vartojimui. Tiek GBL, tiek BDO taikoma savanoriška Europos stebėsenos sistema pagal prekių stebėsenos sistemą (savanoriškas

pramonės ir prekybos įmonių bendradarbiavimas su kompetentingomis institucijomis, visų pirma Muitinės tyrimų biuro ir Federalinės kriminalinės policijos tarnybos Jungtiniu prekių stebėsenos centru prie Federalinės kriminalinės policijos biuro). Dėl nuolatinio ir patikimo bendradarbiavimo su chemijos pramonės ir prekybos cheminėmis medžiagomis Vokietijoje įmonėmis ši stebėsenos sistema duoda gerų rezultatų kontroliuojant tokių medžiagų gamybą ir apyvartą Vokietijoje. Šiuo atžvilgiu taip pat taikomos priemonės, kuriomis siekiama kovoti su piktnaudžiavimu rekreaciniais tikslais. Vis dėlto, kalbant apie piktnaudžiavimą GBL ar BDO, kai nuo pat pradžių siekiama piktnaudžiauti rekreaciniais tikslais, šios bendradarbiavimu grindžiamos Europos stebėsenos sistemos ribos yra pasiektos.

3 straipsnio 1 dalies 1 sakinyje nustatytas draudimas taikomas grynai medžiagai ir preparatams, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 20 proc. BDO arba GBL. Nustačius šią ribą, įvairūs pripažinti naudojimo būdai, atsižvelgiant į dabartinį mokslo ir technologijų lygį, pavyzdžiui, nagų lako valikliuose ir fasadų valikliuose, kaip produktai, kuriuos galima perduoti vartotojams, ir toliau nepatenka į NpSG taikymo sritį. Kita vertus, už tariamą valiklio su BDO arba GBL, kuriame yra didelis atitinkamos medžiagos procentas, rinkliavą ateityje bus taikomas administracinis draudimas ir baudžiama pagal 4 straipsnio sąlygas.

#### Finansinis poveikis

Reikšmingo poveikio Vokietijos federaliniam biudžetui nenumatoma. Kadangi šios trys cheminės medžiagos yra lengvai prieinamos šalies viduje, nėra rizikos, kad padaugės muitinės konfiskavimo atvejų dėl neteisėto importo. Būtinės muitinio tikrinimo priemonės reikalingos ir be teisinio pakeitimo, nes priešingu atveju atvykstančius asmenis tektų tikrinti ir dėl kitų draudžiamų medžiagų ar daiktų.

Už baudžiamąsias bylas, kurių gali padaugėti, atsako kiekviena Vokietijos federacinė žemė.